

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakvéleményei

Logó szerzői jogi védelme

Ügyszám: SZJSZT – 17/12.

A Törvényszék által feltett kérdések:

1. **Állapítsák meg, hogy a felperes által becsatolt logó a felperes egyéni eredeti alkotása-e és az alperes által használt embléma ennek mutációja-e?**
2. **Tegyék meg esetlegese egyéb releváns észrevételeiket és válaszoljanak a peres felek kérdéseire.**

A megkereséshez csatolt melléletek

A megkereső a megkereséshez csatolta a polgári ügy aktáját, amely tartalmazza a felek eddigi peres előadásait és csatolt okirati bizonyítékait.

Tényállás és Előzetes megállapítások

Az eljáró tanács a per iratait áttekintve megállapítja, hogy szakvéleményének kialakításához ez elegendő.

Az eljáró tanács szakvéleményének kialakításához elsődlegesen a per irataihoz csatolt műpéldányok vizsgálata szükséges. A per irataiból ezen túlmenően a Törvényszék által feltett kérdésekben hivatkozott felperesi és alperesi előadások vizsgálatát végezte el az eljáró tanács.

Az eljáró tanács szakvéleménye

Az eljáró tanács az alábbiak szerint válaszolja meg a Törvényszék által feltett kérdéseket:

1. **Állapítsák meg, hogy a felperes által becsatolt logó a felperes egyéni eredeti alkotása-e és az alperes által használt embléma ennek mutációja-e?**

A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) 1.§ (2) bekezdése értelmében „szerzői jogi védelem alá tartozik (...) az irodalom, a tudomány és a művészet minden alkotása.” Ezt a szövegrészt követő felsorolás az egyes műfajok tekintetében nem kimerítő, csak példálózó. A szerzői jogi védelemnek az Szt. 1. § (3) bekezdése alapján és összhangban a nemzetközi joggal is, a feltétele, hogy a mű egyéni, eredeti jeleggel rendelkezzen. [Szt. 1. § (3) A szerzői jogi védelem az alkotást a szerző szellemi tevékenységéből fakadó egyéni, eredeti jellege alapján illeti meg. (...).] A műnek tehát az alkotó saját szellemi alkotásának kell lennie, úgy egyéni jelleg, mint eredetiség szempontjából.

A Törvényszék által feltett első kérdés az, hogy a felperes által alperes rendelkezésére bocsátott alábbi logók egyéni eredeti alkotások-e, azaz szerzői jogi védelem alatt állnak-e.

logó 1. képe – logó 2. képe

A logó egy hangsúlyos tipográfiai és egy kevésbé hangsúlyos ábrás elemből áll. A tipográfiai elem, az alperes cégnevének, M., stilizált megjelenítése. A per irataiból kitűnik, hogy a cégnév stilizált írását már alperes jogelődje is használta és ez ismert volt a felperes számára, hiszen a két cég közötti kapcsolat már a kérdéses logó megalkotása előtt fennállt. A per irataiból nem állapítható meg, hogy a jogelőd által is használt fenti stilizált megjelenését a névnek felperes alkotta volna és ezt felperes sem állítja. Mindezen túl a cégnév stilizált megjelenítése az eljáró tanács álláspontja szerint nem szerzői jogi mű. Ezek alapján tehát a logó tipográfiai része nem felperes alkotása és az nem áll szerzői jogi védelem alatt.

További kérdés, hogy a cégnév mellett megjelenő stilizált földgömb felperes szellemi alkotásának tekinthető-e. A földgömb sokszor és általánosan felhasznált motívum, (grafikai közhely). A felperes által megrajzolt földgömb-kiegészítés stiláris és formai megoldása kordivatot tükröz, melynek variánsai megtalálhatók a szakkönyvekben és az interneten. Nem tekinthető egyéni, eredeti megoldásnak a földgömb szélességi és hosszúsági körökkel való ábrázolása, sem a földgömb enyhén döntött, sem annak csak részleges ábrázolása.

Alkotásnak a gondolatot másoktól elhatárolható, egyéni módon kifejeződő mű minősül. Az alkotás egyéni jellege abban áll, hogy valamilyen formában visszatükrözi a szerző tulajdonságait, szubjektivitását, képességeit, intellektualitását, kreativitását, magán hordja a szerző személyiségjegyeit. Az eredeti jelleg megállapításához elengedhetetlen, hogy az adott körülmények között lehetőség legyen többféle kifejezési módra, ezek közül a szerző egyéni módon választhassa és válassza ki a kifejezési módok egyikét vagy másikat. Az alkotás akkor eredeti, ha nem csupán egy meglévő másik mű variánsa. Az eredetiség az alkotás önállóságát, különlegességét, más művektől való különbözőségét, elhatárolhatóságát, azaz az általa okozott benyomás megismételhetetlenségét fejezi ki.

Az eljáró tanács álláspontja szerint - figyelembe véve az Szjt. 1. § (3) bekezdését is, miszerint a szerzői jogi „védelem nem függ mennyiségi, minőségi, esztétikai jellemzőktől vagy az alkotás színvonalára vonatkozó értékítélettől - a kifejtettek alapján a kérdéses stilizált földgömb szerzői jogi értelemben nem egyéni, eredeti, azaz azon nem áll fenn szerzői jogi védelem.

Mindazonáltal az eljáró tanács leszögezi, hogy az eredeti, csak tipográfiai megoldású embléma látvány, amely kizárólag a cégnévből állt, a földgömb kiegészítéssel változott. A földgömb-részlet rajza és a két elem összeállítása egyértelműen grafikai-tervezői képességeket mutat. Ezt az emblémaformát az alperes a korábbiakban nem használta, csak azután, hogy a felperes a terveket neki átadta.

A fentieket **összefoglalva** az eljáró tanács megállapítja, hogy a logó nem áll szerzői jogi védelem alatt, mivel az nem egyéni, eredeti alkotás.

A Törvényszék első kérdésének második része úgy hangzott, hogy az alperes által használt embléma a felperes által rendelkezésre bocsátott logó „mutációja-e”.

A mutáció kifejezés az Szt.-ben nem szerepel. A mutáció a magyar szinonima szótár szerint előfordulás, átalakulás, recepció, változat, variáns értelemben fogható fel. A kérdés arra irányul tehát, hogy az alperesi logó a felperes által használt embléma változataként fogható-e fel. A mutáció szó fenti definíciója alapján az alperes által használt logó, amely a felperes által rendelkezésére bocsátott két egyszínű logó színekombinációja, a felperesi terv mutációjának tekinthető.

Amennyiben a Törvényszék arra kérdez rá, hogy az alperes által ténylegesen használt logó szerzői jogilag a felperesi logó átdolgozásának tekinthető-e*, az eljáró tanács utal arra, hogy mivel az átdolgozás szerzői jogi relevanciával csak akkor bír, ha az alapul fekvő mű szerzői jogi védelem alatt áll. márpedig az eljáró tanács a fentiekben megállapította, hogy a felperes által alperesnek megküldött logó nem áll szerzői jogi védelem alatt, ezért a felperes a logót tetszése szerint szabadon megváltoztathatja és felhasználhatja.

2. Tegyük meg esetlegese egyéb releváns észrevételeiket és válaszoljanak a peres felek kérdéseire.

Az eljáró tanács a fentiek alapján rá kíván mutatni, hogy mivel felperes nem szerzői jogilag védett művet alkotott és adott át alperesnek, ezért szerzői jogdíjat nem követelhet. Azonban amikor a felek a szerződést megkötötték, mivel azt logó tervezésére kötötték, és mivel a logó nem szükségképpen áll szerzői jogi védelem alatt, a felek szándéka egy grafikai ábrázolás megalkotására terjedt ki, függetlenül attól, hogy a keletkező ábrázolás szerzői jogi védelem alatt áll-e vagy sem. A grafikai tervezési munkára nem feltétlenül írásban kell megállapodni, hiszen vállalkozói szerződés szóban is létre jöhet. A tervezői tevékenységért a vállalkozó ellenértékre jogosult, amelynek mértéke a hasonló tervezői munkák szokásos piaci mértéke.

Az eljáró tanács végül megjegyzi a díjazással kapcsolatban azt is, hogy még abban az esetben is, ha szerzői díj járna, a bírói gyakorlat szerint, amennyiben a szerződés jövőben megalkotásra kerülő szerzői mű elkészítésére irányul, vélelem szól amellett, hogy az átadott szerzői művet a megrendelő felhasználhatja. A megállapodás így egyúttal felhasználási szerződés is. Vélelem szól ezért amellett is, hogy a szerződésben kikötött díj a felhasználás ellenértékét (a szerzői jogdíjat) is magában foglalja. Ennek ellenkezőjét a szerzőnek kell bizonyítania. (BDT2006. 1468).

Peres felek egyéb kérdéseket nem tettek fel az eljáró tanácshoz.

Budapest, 2013. február 20.

dr. Tattay Levente
a tanács elnöke

dr. Lendvai Zsófia
a tanács előadó tagja

Sára Ernő
a tanács szavazó tagja

---

* Az Szt. 29. §-a értelmében a „szerző kizárólagos joga, hogy a művét átdolgozza, illetve hogy erre másnak engedélyt adjon. Átdolgozás a mű fordítása, színpadi, zenei feldolgozása, filmre való átdolgozása, a filmalkotás átdolgozása és a mű minden más olyan megváltoztatása is, amelynek eredményeképpen az eredeti műből származó más mű jön létre.”